

PÍSEMNÁ PŘÍPRAVA

Název předmětu: Taktika dělostřelectva
Garant předmětu: kpt. Ing. Jan IVAN, Ph.D.
Zpracoval: kpt. Ing. Jan IVAN, Ph.D.
Téma: T19: Řízení společné palebné podpory (2p + 2c + 2k)
Vzdělávací cíl: Seznámit se zásadami řízení společné palebné podpory z pozice míst velení podporovaných úkolových uskupení.

Obsah:

- 1) Společná palebná podpora
- 2) Plánování palebné podpory
- 3) Plánování dělostřelecké podpory – palebné plánování
- 4) Koordinační opatření palebné podpory
- 5) Doporučená literatura

1) Společná palebná podpora

Palebná podpora je rozhodujícím faktorem bojové podpory vojsk a bez jejího kvalitního provedení nelze zajistit úspěch vševojskových sil v boji. **Představuje** zejména použití palebné síly prostřednictvím palby dělostřelectva, úderů bitevních a ozbrojených víceúčelových vrtulníků, úderů vzdušných a námořních sil nebo i elektronických úderů prostředky elektronického boje.

*„Palebná podpora představuje **kolektivní a koordinované použití palby** pozemních a na moři rozmístěných **systémů nepřímé palby**, vyzbrojených letounů, vojskového letectva, elektronické bojové a neletální munice proti pozemním cílům na podporu bojové operace jak na operační úrovni, tak na taktickém stupni.“* [Pub-31-10-02, s. 38]

Zde uvedené vymezení (Pub-31-10-02) zdůrazňuje kolektivní a koordinovaný charakter palebné podpory a asociuje palebnou podporu s nepřímou palbou pozemních a hladinových dělostřeleckých zbraňových kompletů spolu palbami vzdušných prostředků. Tímto pojetím v podstatě naplňuje definici Společné palebné podpory (**Joint Fire Support**, JFS), jak je uvedena v AArtyP-5.

„JFS is the coordinated and integrated employment of all weapon platforms delivering fires to achieve the required effects on ground targets to support land operations in the full spectrum of conflict. It encompasses the integration of indirect fires and effects in order to influence the adversary forces, installations or functions.“ [AArtyP-5]

Palebná podpora musí být vždy koordinovaná s manévrem bojových jednotek sil s cílem zničit, umlčet, odrazit protivníka nebo rozvrátit jeho úsilí.

Systém palebné podpory se skládá **ze tří prvků:**

- podsystem velení a řízení (zařízení a personál k řízení postupů nutných k rychlému a efektivnímu působení na cíle);
- podsystem zjišťování cílů;
- palebný podsystem (zbraně a munice - pozemní, vzdušné, námořní).

Rozhodující pro efektivní palebnou podporu je schopnost velitele úkolového uskupení **použít všechny dostupné prostředky palebné podpory koordinovaně, synchronizovat jejich použití s manévrem bojových jednotek** a zabezpečit udržitelnost palebné podpory.

Dělostřelecká podpora, jako součást palebné podpory **se provádí palbami (palebnými přepady) ze zakrytých palebných postavení.**

Pro efektivní **začlenění palebné (dělostřelecké) podpory do plánu boje (CONOPS)** velitele úkolového uskupení se provádí její plánování a koordinace - v účelu, prostoru a čase.

Plánování palebné podpory je nepřetržitý proces provádění analýz, rozdělování úsilí (priorit) a stanovování doby a místa provádění palebné podpory (palebného působení) v souladu, a k podpoře plánu boje velitele ÚU. **Probíhá současně s plánováním boje.**

Cílem plánování palebné podpory je zajistit použití nejvhodnějších prostředků palebné podpory od dostupných poskytovatelů a to na správném místě, ve správný čas k dosažení požadovaného efektu (účinku).

Základním výstupem plánování palebné podpory **je Plán palebné podpory** na stupni BÚU (PrÚU) a výše. V podmínkách AČR je obvykle nazýván označován jako **Plán paleb.**

Hlavní odpovědnost za využití dostupných prostředků palebné podpory k podpoře svého boje má velitel bojových sil (ÚU).

Koordinace palebné podpory je nepřetržitý proces realizace (provádění) výstupů plánování palebné podpory a řízení využití dostupných prostředků palebné podpory k podpoře bojových jednotek.

Cílem koordinace palebné podpory je zajistit maximální využití všech dostupných prostředků palebné podpory při současné minimalizaci negativních účinků palby na vlastní vojska (fratricide fire) a nežádoucích vedlejších škod (collateral damage).

K zajištění bezpečnosti paleb (clearance of fire) se využívají koordinační opatření palebné podpory (Fire Support Coordination Measures (FSCM) a opatření pro koordinaci vzdušného prostoru (Air Control Measures, ACM)

Plánování a koordinace palebné podpory probíhá na všech úrovních velení od roty výše. K tomu jsou k bojovým rotám přidělovány týmy palebné podpory (FST) a ke štábům úkolových uskupení prvky koordinace palebné podpory (FSE).

V podmínkách AČR se obvykle jedná:

- bojová rota – družstvo dělostřeleckého průzkumu se schopností JFO (13.dp) a popř. i družstvo předsunutých leteckých návodčích (Forward Air Controller, FAC, 22.zL)
- prapor (PrÚU) – místo koordinace palby a skupina taktického řízení vzdušných sil (tactical Air Control Party, TACP)
- brigáda (BÚU) – středisko koordinace palby a TACP, popřípadě tým styčného důstojníka vzdušných sil (Air Liaison Officer, ALO)

Prvky palebné podpory vytváří ve štábech místa a střediska koordinace palebné podpory (FS Coordination Cell, FSCC). Do koordinačních středisek palebné podpory budou začleňováni i zástupci ostatních poskytovatelů palebné podpory např. námořních sil.

Cílem plánování a koordinace palebné podpory je zajistit dosažitelnost (rychlé a efektivní poskytování) všech dostupných prostředků a efektů palebné podpory na co nejnížší úrovni, rota včetně. Trendem proto je vytvářet na taktických stupních velení (rota, prapor nebo i brigáda) integrované týmy a prvky palebné podpory, nikoli ad hoc řešení, které se zatím uplatňuje v AČR.

Role vedoucího koordinátora (řídícího) palebné podpory a poradce velitele pro palebnou podporu přísluší, v souladu s AArtyP-5, nevyššímu dělostřeleckému veliteli či funkcionáři na daném stupni velení. Tzn. zpravidla:

- velitel družstva DPz u bojové rotě,
- náčelník MKP u praporu,
- veliteli oddílu, popř. náčelníkovi SKP na brigádě (BÚU).
-

Za koordinaci vzdušného prostoru (Air Control Measures, ACM) **odpovídá** zástupce vzdušných sil jednotlivých prvků koordinace palebné podpory.

2) Plánování palebné podpory

Plánování a koordinace palebné podpory je nepřetržitý proces.

Klíčová hlediska při plánování palebné podpory jsou:

- **poskytovat přiměřenou podporu zasazeným jednotkám** (bojové jednotky musí mít dostatečné prostředky palebné podpory ke splnění bojového úkolu).
- **umožnit soustředit palbu** (centralizace velení zbraním, řízení palby delegovat na nejnížší možný stupeň).
- **podporovat hlavní úsilí** (proporcionální přidělení většího bojového potenciálu do prostoru hlavního úsilí než pro jiné aktivity).
- **podporovat následné operace** (zaujetí prostorů tak, aby byly vhodně rozmístěny pro následnou bojovou činnost a včasné zabezpečení přiměřenými zásobami munice).

Úkoly palebné podpory vychází z **jednotného „způsobu plnění úkolů“** (záměru, koncepce) velitele ÚU (jednotky, svazku) pro palebnou podporu. „Jednotnost“ znamená jednotný záměr manévru bojových jednotek a jeho podpory prostředky palebné podpory.

Velitel může a zpravidla **deleguje pravomoc** pro navržení koncepce palebné podpory, plánování a koordinaci palebné podpory a zajištění bezpečnosti paleb v operaci **na náčelníka pracoviště koordinace palebné podpory**.

Konečná odpovědnost velitele za zabezpečení součinnosti palebné podpory s činností bojových jednotek a bezpečnost paleb však zůstává nedělitelná.

K tomu se na štábech úkolových uskupení zpracovává (náčelník MKP/SKP) zpracovává **Plán paleb** (Plán palebné podpory).

Plán paleb vzniká souběžně s plánováním boje praporu (úkolového uskupení) a slouží jako **podklad pro vydání BR** velitele úkolového uskupení.

- Koncepční záležitosti zpracované v Plánu paleb slouží jako podklad pro jednotný „Záměr plnění úkolu“ (CONOPS) – bod 3.a, BR velitele úkolového uskupení
- Podrobnosti k bojovému použití dělostřelectva a dalších poskytovatelů palebné podpory jsou následně rozpracovány do Přílohy „E“ Palebná podpora BR velitele ÚU.

Plán paleb není přísně formalizovaný dokument a zpravidla zahrnuje:

- Textová část
 - o záměr způsobu realizace palebné podpory (východisko bodu 3.a BR) – vyjádření vůle velitele úkolového uskupení, co musí prostředky palebné podpory splnit,
 - o priority palebné podpory – odráží pokyny velitele k prioritám zjišťování cílů a působení na ně (targeting effort), objasňuje dostupnost prostředků palebné podpory v jednotlivých fázích operace a způsob, jakým a ve prospěch koho by měli být použity v jednotlivých fázích operace
 - o úkoly dělostřelectvu a ostatním prostředkům palebné podpory (východisko bodu 3.c a přílohy „E“ BR).
- **Grafická část** – mapa a oleáty s plánovaným použitím dělostřelectva a prostředků palebné podpory
 - o rozmístění a možnosti dělostřelectva ÚU (capability overaly),
 - o úsilí dělostřelectva nadřazeného ve prospěch ÚU,
 - o koordinační opatření palebné podpory.
- **Tabulka palby** – pro jednotlivá období (úkoly) palebné podpory.
- **Seznam cílů** – seznam všech objektů zařazených do seznamu cílů.

Plán paleb se zpracovává na štábech úkolových uskupení a **může být vydán i jako samostatný dokument**. V takovém případě je podepsán velitelem úkolového uskupení.

Jednotky podřízené úkolovému uskupení zpracovávají **pouze** Tabulky paleb a Seznam cílů.

Pro potřebu velitele úkolového uskupení (praporu, roty) náčelník prvku koordinace palby dále zpracuje **Grafikon palebné podpory** (Fire Support Execution Matrix), který jednoduše demonstruje provázání manévru bojové jednotky s palebnou podporou.

3) Plánování dělostřelecké podpory – palebné plánování

Plánování dělostřelecké podpory je hlavním obsahem plánování u dělostřelectva. Je součástí plánování palebné podpory a řídí se stejnými principy a zásadami. **Provádí ho prvky koordinace palby** (MKP, SKP) ve spolupráci se svými dělostřeleckými veliteli a štábem ÚU.

Plánování dělostřelecké podpory zahrnuje:

- plánování palebného působení – palebné plánování,
- manévru pohybem,
- dělostřeleckého průzkumu a
- zabezpečení činnosti jednotek (útvárů) v boji.

Plánování palebného působení (palebné plánování) se provádí s cílem vytvořit systém v prostoru, čase a účelu koordinovaných paleb. Rozlišuje se na všeobecné, konkrétní a detailní palebné plánování.

- Všeobecné palebné plánování se provádí **na základě znalostí o organizaci a výzbroje protivníka a informací o jeho pravděpodobném uskupení a možnostech**. Všeobecné plánování provádí vyšší štáby, štáby úkolových uskupení, popř. dělostřeleckého pluku.
- Konkrétní palebné plánování se provádí **na základě aktuálních průzkumových údajů o protivníkovi**. Provádí ho velitelé a štáby brigádních a praporečních úkolových uskupení a velitel a štáb dělostřeleckého oddílu nebo samostatně působící baterie.
- Detailní palebné plánování se provádí **na podkladě souřadnic objektů protivníka** a provádí ho střediska a místa koordinace palby a střediska a místa řízení palby.
-

Plánování manévru dělostřelectva se provádí s cílem zabezpečit včasné splnění palebných úkolů v těsné součinnosti s manévrem podporovaných jednotek.

- Štáb úkolového uskupení určuje prostory pro rozmístění dělostřelectva, osy přesunu pro zaujetí bojové sestavy, prostory palebných postavení, koordinační čáry k zahájení manévru a doby pohotovosti.
- Dělostřelečtí velitelé a štáby určují:
 - o způsob přesunu a rozvinutí podřízených do bojové sestavy,
 - o prostory míst velení (pokud nejsou stanoveny vševojskovým velitelem),
 - o prostory palebných postavení podřízených jednotek a prostory prvků podpory a zabezpečení,
 - o prostory přímo řízených prostředků dělostřeleckého průzkumu,
 - o osy manévru v jednotlivých prostorech,

- způsob přemísťování v průběhu boje,
- časy pro přemístění a lhůty pohotovosti,
- signály.

Plánování dělostřeleckého průzkumu se provádí s cílem zpravodajsky zabezpečit bojovou činnost dělostřelectva a zjistit průzkumové podklady pro přípravu střelby a řízení palby (průzkumové údaje).

Plánování zabezpečení činnosti dělostřeleckých jednotek se provádí s cílem zabezpečit bojovou činnost dělostřelectva zejména jeho balistickou, topografickou a meteorologickou přípravu nezbytnou pro přípravu střelby a řízení palby a komplexní logistickou podporu.

4) Koordinační opatření palebné podpory

Základním koordinačním opatřením na bojišti jsou **rozhraní** mezi jednotkami (útvary, svazky)

Koordinační opatření palebné podpory (Fire Support Coordination Measures (FSCM)) slouží k zajištění rychlého působení na cíle a ke zvýšení bezpečnosti vlastních vojsk (zajištění bezpečnosti paleb - clearance of fire).

Využívají se zejména ke koordinaci palebného působení mezi dělostřelectvem a letectvem a mezi jednotlivými velitelskými stupni.

Dělí se na toleranční a restriktivní.

U čar a prostorů se vždy píše označení čáry nebo prostoru, jejího zřizovatele a čas zahájení a ukončení platnosti opatření formou DTG. Není-li vyznačeno ukončení FSCM, platí do odvolání zřizovatelem.

Toleranční (permissive):

FSCL – koordinační čára palebné podpory (*Fire Support Coordination Line*) – plná čára podél významných terénních tvarů (např. vodního toku) dobře viditelných ze vzduchu. Uplatňuje se na operačních stupních velení k rozdělení prostoru operace mezi dělostřelectvo a letectvo.

CFL – koordinační čára palby (Co-ordinated Fire Line) – přerušovaná čára – nástrojem velitelů na taktickém stupni (BÚU, PrÚU) ke zvýšení bezpečnosti vlastních vojsk. Určuje se zpravidla na vzdálenost max. dostřelu dělostřelectva ÚU od předního okraje vlastních vojsk.

FFA – prostor palby bez omezení (*Free Fire Area*), - plná čára - zpravidla ho stanovují až vyšší velitelské stupně. Vyřazování protivníka v tomto prostoru nepodléhá omezení z hlediska druhu palebných prostředků a munice. Koordinace s činností zřizovatele (vševojskového velitele) je však nezbytná.

Omezující (restrictive):

RFL – omezující čára paleb (*Restricted Fire Line*) – plná čára – opatření velitelů na taktickém stupni (BÚU, PrÚU), pro případ bezpečnosti dvou vlastních přibližujících se jednotek nebo, když prováděné palby se nebudou krýt s rozhraním mezi jednotkami.

NFA – zakázaný prostor paleb (*No Fire Area*) – plná čára a příčně šrafovaní – zpravidla alespoň velitele BÚU – prostor, kam je zakázána palba bez povolení zřizovatele. Neplatí v případě vlastní obrany uvnitř působících jednotek.

RFA – prostor omezující palby (*Restricted Fire Area*),- plná čára – velitel PrÚU a vyšší – omezení se vztahuje na druh munice nebo způsob palebného ničení v prostoru. Duh omezení je součástí popisu prostoru.

Význam a označení jednotlivých FSCM je rozpracován ve většině odborných dělostřeleckých předpisů a publikacích.

FSCM musí **každý dělostřelecký důstojník bezpečně znát a umět uplatňovat** (navrhovat podporovanému veliteli ÚU).

Detailní údaje o koordinačních opatřeních palebné podpory a vzdušných koordinačních opatřeních jsou uvedeny v tématech 16 a 17 (Řízení prostoru boje).

Doporučená literatura

Základní

Děl-1-1, 2018. *Bojové použití dělostřelectva armády České republiky*. Praha: Ministerstvo obrany ČR.

WIRTH, Michael, 2017. *Joint Fire Support: Handbook for planning & co-ordination*. Edition 3.2. Austria.

Pub-35-14-01. *Bojové použití dělostřelectva*. Vyškov: Odbor doktrín VeV-VA, 2013. 203 s. – kapitola 4.2.1, 4.2.2, 4.3.

Pub-31-10-01. *Pozemní síly v operacích*. Vyškov: Odbor doktrín VeV-VA, 2011. 294 s. – kapitola 12.

IVAN, Jan, 2019. *Situační značky a zkratky pro dělostřelectvo: (vojenská symbolika a taktické značky pro dělostřelectvo dle APP-6) : studijní text*. Brno: Univerzita obrany v Brně. ISBN 978-80-7582-122-5.

Doporučená

AArtyP-5(A). *NATO Joint Fire Support Doctrine NATO NSO*.

Pub-31-10-01. *Pozemní síly v operacích*. Vyškov: Odbor doktrín VeV-VA, 2011. 294 s. – kapitola 3.2.1.4.